

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Helyben: Félévre 6.— kor., negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— kor., negyedévre 4.50 kor.

Felelős szerkesztő:
MÓRICZ PÁL.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Dégenfeld-tér 2. szám. — Telefon 412. szám.
Egyes szám ára 4 fillér.

A szülők gondja.

Debrecen, augusztus 5.

(V. J.) Ahogy közeledünk szeptember felé, a szülőknek az a legnagyobb gondja: mit csináljanak a fiaikból. A pályaválasztásról esik sok szó mostanában, mely érthető aggodalmat okoz, hiszen úgy van megalkotva a szülők szíve, hogy inkább a maguk szájától vonják meg a falatot, de boldogok, ha gyermekeik arcán mosolyt látnak.

Nálunk beteges köztudatba ment át, hogy a hivatalnoki pálya tekintélyt nyújt és innen van, hogy szeptember elején örült tülekedés van a középiskolák kapuin, nagy a mozgolódás az egyetemeken, mert a diplomaszerezés, az uri pálya jogának biztosításáért még a tehetégtelen, a módtalanok is előre törtetnek.

Most már olyan nagy túltengés, tultermelés van a hivatalnoki karban, hogy valóban lutrijának kell lenni, aki elfoglalhatja a legkisebb pozíciót is. Csak két nagy állami intézményünket a postát és a vasutat említsük, szaklapok és statisztikai források után jelenthetjük, hogy minden hely be van töltve,

ugy hogy például a vasut elhunyt alkalmazottjainak árvaít sem tudja elhelyezni, a postánál pedig, amint a magyarországi posta- és táviró tisztviselők egyesületének hivatalos lapja a „Posta“ írja, a tisztviselők létszáma igen erősen túl van terhelve.

De így van ez mindenütt. — Amióta az állatorvosok fizetését rendezték, ezen a pályán is borzasztó tulprodukeió van, arról pedig régen beszél a közvélemény, hogy városokban 3—4 ügyvéd, több orvos lakik egy-egy házban, akiknek java része csak éppen teng-leng. A miniszteriumok nem győzik elutasítani a sok pályázót, jóllehet Wekerle Sándor miniszterelnök az állami hivatalok fejeihez intézett rendeletében szigorúan meghagyta, hogy ne vegyenek fel személyszaporítást, az ostrom, a kilincselések nem szűnnek meg, pedig protektor, terror és könyörgés mind hiába valók.

Ertjük tehát a szülők aggodalmát, mikor nem tudják, mit csináljanak fiaikból, mert ha tanárnak taníttatják, évekig várnia kell állásra. Csak nemrégiben is egy állás nélküli, tehetséges tanár borzalmas

esetéről emlékezett meg a sajtó, aki évekig asztalosinas öccse műhelyében aludta át az éjszakákat s nappal koldulni volt kénytelen. Most már akár jogászok, akár tanárok vagy hivatalnokok lesznek a nagyreményű ifjakból, mindenütt ott fenyeget a rém: nem tudok álláshoz jutni.

Egyedüli biztos pálya és biztos kenyeret nyújtó kereset: az iparos pálya. Mihelyt fel tudunk emelkedni arra a nézőpontra, hogy az iparos pálya tisztességes, mihielyt megtudjuk érteni, hogy nem diffamáló, ha a gyermekünk oda áll a mocskos parázs elé, kalapálni a vasat, keverni a csirizes tálat, boldogok leszünk fiaink látásán, mert érvényesülni, keresni fognak.

A technikai pálya szinte kínálja a sikert, melynek kincses bányáját ki kell aknázni. Gyárüzemek keresik az ügyes, képzett iparosokat s amíg a villamosság terfoglalásával napról-napra újabb találmányokkal lépnek fel az ipar terén, addig az iparosok keresete, munkabére napról-napra emelkedik. Amíg a hivatalnokok egész tömege évekig fizetéstelen állásban van, avagy kevés tiszteletdíjjal alkalmaztatva eladó-

Megfogta az átok a kovácsot...

Irta: Móricz Pál.

Alpári Fábján kovácsnak a műhelyében — az apányi nagy szurtos inasokat nem számítva — rendszeresen három-négy barnakaru legény, pörgette a pörölyt.

O, milyen barátságos hely is ez a kovácsműhely. Kormos száju kohójában örökösen dereng a pirosszemű tűz.

Egő tűz, sístergő vas különös erős illattal telik el a koromlepett, mestergereudás műhely. A súlyos pörölyesapástól ezernyi szikrát pattogat szét az izzó vas. Mintha apró, tüzes bogarak repdesnék körül a fényesre vert hátú üllöt. De, a váltólóg mezelen, dagadó, izmoskaru legények ügyet sem vetnek a pattogó szikrazáporra...

Erős munka a kovácsi munka. Erős, de egészséges is. Emelt fővel járnak a kovácsok. Hiszen az okos ember nem is dugja arcát a tüzes vashoz... És a gazdaemberek is örömmest tanyáznak a kormos kovácsi műhelyben. Itt alkalmasszerűleg becsülik meg a vasalás alá adott kocsit, patkolásra hozott lovakat. De, meg a nyitott ajtaju kovácsműhelyből a hirhordók sincsenek kizárva. Azután az sem utolsóbb élvezet, midőn parazsas szónnel gyujthat pipára az ember. Száll, füstölög a dohánya illatos lelke... Melyik komának a

dohánya égősebb, jószagabb? Efelől is vetélkedhetnek.

Alpári Fábján kovácsnak mégsem áldott kezemunkája, jeles mestersége után maradt fent hire-neve. Három kácsának köszönheti, hogy máiglan is emlegetik, midőn sirhantja elsimult a faluvégi gyepszönyegen.

Való igaz, falánk jószág is a kácsa. Legfalánkabb minden más szárnyas, apró jószág között.

Alpári Fábján kovács utcájában Bagoly Sárának voltak ilyen kácsái. Topalábu, ludnehéz testű, hóféhérselyem pelyhes kácsák. A sérgaesdrű két tojót, meg azt a kungorgós farku nagy gácsért egész falkából választotta ki Sára asszony magkácsának. Már pedig Sára asszony tudós asszony volt. Szerelmeket kötött, szerelmeket oldott. Ráolvasásnak, varázslatos erejű szereknek búbájós mester-nője volt Bagoly Sára asszony! Sőt, uram bocsásd! Hogy a gonoszoknak a gyülekezetébe, éjnek idején a tokaji Kopasz-hogyre is feljáromat Sára, ezt is susogták többfelől... Mindamellet gyönyörűek voltak a három kácsák, a Bagoly Sára három kácsái. És falánkok is voltak ezek a kácsák. Bekapkodtak mindent, ami csak a esőrók elő került.

Mostan is, hogy három kácsák nagy sápgova, hápgova söndörödték be Fábján műhelyébe, a legények tüzes vasat vagdaltak

darabokra. Eközben földre pottyant egy lapos, tüzes vasdarabocska. Volt legalább egy iznyi... Nosza, utána kapott a gácsér a tüzes vasnak. Menten le is nyelte. Szempillantás alatt keresztül szaladt a belsőjén; de alighogy kipottyant a vasdarab, a másik kácsa, a tojó is utána kapott. Jutott abból még a harmadik kácsának is. Egyiknek a begyében sem állapodott meg a tüzes vasdarab... A három gyönyörűséges magkácsa áldozata lett falánkságának; mert a tüzes vasdarabtól esufosan felfordultak három kácsák...

— Hihili!
— Hahaha!
— Hehehe!

Az egész utca kacagvást járt esodájára az esetnek. Bár, szégyen a részvétlenség, mégis a valóság az, hogysem sajnálták volna három kácsákat, inkább nevetiek kimulásokon.

Node nem nevetett Bagoly Sára. Alpári Fábján kovácsot okozta kácsának esufos pusztulása miatt. Midőn pedig már minden szitokból kifogyott, a dühös boszorkány emez rettenetes átkot kiáltotta rá:

— O, hogy kend se' kerülje el a kácsaim sorsát!

— Hüh! Az áldóját! Fábján kovácsnak is egyszerre elmúlt a nevetetnékje.

Magyar-Lengyel Daltársulat

Számos újonnan szerződött magyar és lengyel tag.

Mától kezdve teljesen új mű-orrall tartja előadásait az „**OTTHON**“ kávéház udvarkertjében. Sláger számok: **Iskovics testvérek** és **Dessert Klára** lengyel duettje, **Schneck Regina**, a lemebergi színház tagjának, lengyel férfi imitátornak fellépte.

Szíves pártfogást kér az **IGAZGATÓSÁG**.

sodnak és egész életükön keresztül a szenvedések keresztjét viselik. Az iparosokat tudásuk, szorgalmuk után fizetik és sok-sok fiatal gyerek korában több fizetésük van, mint akármelyik megöszült hivatali nagyságnak.

A szülői gondon, ezen az aktuális kérdésen könnyű segíteni, mi-helyt társadalmi előítéletektől szabadulunk, megtudjuk becsülni azt a kalapácsot, vagy varrótűt, amelynek mestere gondtalan kenyeret keres

Politikai hireink.

Budapest, augusztus 5.

Wekerle Budapest. Wekerle Sándor miniszterelnök ma reggel Budapestre érkezett. Délelőtt 11 órakor a belügyminisztériumban folkereste gróf Hadik János államtitkárt — aki most gróf Andrássy Gyula belügyminisztert helyettesíti — s két óra hosszáig tanácskozott vele.

Uj titkos tanácsos. A király július 26-án kelt kéziratával dr. Exner Vilmosnak, az osztrák urakkáza tagjának és a bécsi technológiai iparmuzeum gondnoksága elnökének a titkos tanácsosi méltóságot adományozta.

Az osztrák császár intervencioja a német flottakészülődések ügyében. A hírneves osztrák publicista, dr. Friedjung, az angol cáfolat ellenére fentartja ama állítását, hogy Edwárd angol király tavalyi ischli látogatása alkalmából Ferenc József császárt igyekezett rávenni arra, hogy a német flotta felszerelések kérdésében interveniáljon. — A bécsi újságíró szerint az intervenció megtörténtét különböző diplomaták beszélgetései során is elismerték és az angol kormány mostani cáfolata is az osztrák-magyar diplomácia ismeretes diszkreciójába veti bizalmát.

Kossuth Karlsbadban. A kereskedelemügyi miniszter szombaton utazik el Wiesbadenből, hogy kuruját Karlsbadban folytassa. Kossuth részére itt az Anna-szállóban béreltek lakást.

Fábján kovács szilajul emelte fel a porlyt...

Hihhi! Szerencsére odább ugrott a műhelyajtóból a boszorka. Odébb ugrott a boszorkány, ámde beteljesedett a kovácsra kiáltott átk.

Nemsokára károm kácsáéknak a kimulása után ismét műhelyében foglalatoskodott Alpári Fábján kovács... Vigan csattogott a porly. Szórt a szikrát a tüzes vas. S mivel hogy kissé félrehajlott volt a Fábján mester nyaka, az inge elállott a nyakától. Ezen csupasz helyre pattant be egy tüzes, süstörgő vasdarab.

— Uccu tűz! Ejnye tűz! A disznózomadtát!... Fábján kovács kmos meglepetésében, égő fájdalmi miatt ilyen együgyű szavakra fakadt és csak toporzékolt. Toporzékolt. Miközben a tüzes vasdarab mind lejjebb-lejjebb esuzott a mester hátán, az inge alatt. Hólyagos barázdát égetett a mester bőrére. Egészen a kovácsi bőrnadrágnak ülepébe esuzott le. Ott sem maradt sokáig. Kiégette a bőrnadrágot, azután sisteregve potylyan a földre a tüzes vas...

— Huhu! az egyik apányi nagy inas elkuncogta magát, node kiáltott is rá olyant a mester, ijedtében majd hogy belebukott a „fuvába“ az inasgyerek.

Bezzeg — ezidőtől — ügyeltek is Alpári Fábján kovácsék, nehogy az átkosnyelvű boszorkány kácsái a műhelybe sönörödjének. A mester hátán igen lassangyógyult a hólyagos barázdák. Ezenfelül vadonutaj bőrnadrágja ülepét is meg kellett foltoztatnia.

Politikusok a királynál. Wekerle Sándor magyar miniszterelnök augusztus hó közepé táján audiencián fog megjelenni az uralkodónál, hogy a politikai folyó ügyekről jelentést tegyen. Az osztrák miniszterelnök, Bienerth báró ugyancsak e hó folyamán megy kihallgatásra az osztrák császárhoz.

Levél Argentínából.

Latinovics László gyógyszerész, hazánkfia intézte hozzánk az alábbi levelet. Meg vagyunk győződve arról, hogy egy ilyen felvilágosító levél ismertetése szükséges, már csak azért is, hogy a minden áron kivándorolni óhajtok, akiket egyáltalában nem lehet visszatartani a kivándorlástól, még a reájuk váró veszedelmek feltáráásával sem, megítélhessék ebből, hogy ha már távol országokban keresik boldogulásukat, inkább oda menjenek, ahol kisebb a veszély és ahol a viszonyok inkább megfelelnek a földmivelő képességeinek. Az igen érdekes levél a következő:

Rosarió de Santa-Fé.

Országszerte örömet keltett a lapoknak az a híre, hogy az Egyesült-Államokba szakadt honfitársaink az ott beállott pénzválság következtében tömegesen vándorolnak vissza a régi hazába. Ez az öröm azonban nem sokáig tartott, mert újabbant az olvassuk, hogy a kivándorlás ismét nagyobb arányokat öltött. Népünk ugyanis Amerikát még mindig az igéret földjének tekintti. Otthon higgadt, okos emberek marasztaló szavaira nem hallgat, az Amerikából érkezett és póruljárt társainak intő szavára nem hajt és meg van győződve, hogy ő sokkal jobb eredményt fog elérni. Ha aztán kint jól megy a dolga, akkor sorjába küldözi a leveleket és eldicsékszik a szerencséjével. Ezek a levelek a legjobb kivándorlási ügynökök; mert aki olvassa, az már bármely pillanatban kész kivándorolni. Ha ellenben a kivándoroltnak nem jól megy a sora, akkor a világot sem inná, mert restelli felsülését. Így aztán szegény elvándorl barmely munkát és otthon csak akkor tudnak meg félele valamit, ha valamely bányarobbanás vagy hasonló katasztrófa nyomán az áldozatok közt olvassák a nevét.

Nagy hiba, hogy a kivándorlók kizárólagosan az Egyesült-Államokba tódnak, ha már kivándorolnak és a többi országokat és világrészeket teljesen elhanyagolják. Ha iparosaink, kézműveseink az Egyesült-Államokba mennek, ez még hagyján, mert hisz az iparállam, ahol iparos inkább talál foglalkozást. De a földmivelő népet az Egyesült-Államokba engedni vétek számba megy. — Van Amerikában egy másik ország is, amely a magyar földművesnek a kivándorlásra alkalmasabb, amely még nem olyan túlnépes, mint az Egyesült-Államok, lévén tizszer akkora területre, mint Magyarország és csak körülbelül 6 millió lakosa van.

Azokra való tekintettel, akiket semmi áron sem lehet otthon marasztalni, nem lesz érdektelen egyet mást Argentina mezőgazdaságáról elmondani.

Argentínában a föld értéke a nagyobb városok és helységek, továbbá fővasutvonalak melléknél megtele a bácskai földek árának. Ez a körülmény a szántóföldek kiváló jó minőségét bizonyítja. Érdekes azonban megjegyezni, hogy e földeket ezelőtt 6-7 esztendővel annyira lehetett megvenni, amennyiért azokat ma bérbeadják; s éppen ezért ezen földek értéke már nem igen emelkedhetik. Vannak azonban mérhetetlen mennyiségű és elsőrendű földek a közlekedési vonalaktól kissé távolabb, amelyeket olcsó pézúért (hektárját 3-4 peosért) meg lehet venni s amelynek állattenyésztésre, különösen juhnevelésre kiválóan alkalmasak. A déli vidékeken vannak az igazi nagy estanciák (majorságok), ahol az állatok tízezeit nevelik, míg északen mindinkább tért hódít a

a földmivelés: a tengeri- és buzatermelés. A nagy folyók mentén, a Paragua és az Uruguay partjain elterülő erdőségek bővelkednek a „quebracho“ nevű haszonnfában, amely óriási esersavtartalmánál és rendkívüli keménységénél fogva (innen neve quebrar = törni, hacha = fejsze: fejszetörő) igen keresett cikk. Mendoza környéke és a Sierra de Cordoba vidéke kitünő sző őtermő talaj s az ott termelt borok igen keresettek.

A köztársaság óriási kiterjedésénél fogva, amely különösen észak-déli irányban rendkívül nagy, amint látjuk, ilyenformán a földmivelés és állattenyésztés majd minden ágára alkalmas. A magyar ember itt inkább boldogulna, mint az itteni telepes vagy mint az Egyesült Államokban.

A telepesek túlnyomó része olaszokból, svájciakból és dalmátokból áll. E népek odahaza túlnyomó részben hegyi lakék lévén, már azért sem érhetnek annyit a földmiveléshez, mint a magyar. Magam tapasztalataiból mondhatom, hogy a magyar földműves legalább kétszerannyit tehetne itt felre, mint a jelenlegi telepes. Ugyanis megfigyeltem, hogy ezek keresményüknek legalább kétharmad részét a boltosnak (almacenero) juttatják. Asszonyaik kenyeret sütni nem tudnak, tésztát nem gyúrnak, olajjal és nem zsírral főznek s mindez drága pénzben a boltból kerül ki. A chacrero (csakreró=telepes) vizet nem iszik s gondolható, hogy az importált bor és a drága sör fejében jó egynehány ropogós peso ulti a markát az almacenerónak. Birkája, borja annyi van, hogy se szeri, se száma, de a hust a mézáróstól veszi, sőt van rá eset, hogy még a burgonyát és zöldséget is a legközelebbi faluban szerzi be.

Persze ezek a bevándorlások mind hittebe történnek s aratás után az eladott termények ára aztán javarészen a boltos zsebébe vándorol. Van is itt annyi boltos, mint — hogy kicsit ne mondjak — Budapestben kávéház. Magyar ember mindeme dolgokkal vagy nem él, vagy ha igen, ugy azt maga állítja elő. Megveszi a boltosnál savát, borsát, pipaszárát s aztán akár egy évig be se tegye a lábát a boltba.

Ami a nyelvet illeti, tekintve a spanyol nyelv erős, határozott kiejtését, mely igen jól megfelel a magyar nyelvérzéknek, erős a meggyőződés, hogy sokkal hamarabb elsajátítaná, mint például a nehéz kiejtésű angolt.

Ami a megtelepedés módzatait illeti, az kétféle. Vagy bérbe veszik a földeket, mint a telepesek túlnyomó része vagy örök áron vesznek. A bérbeadás kényelmes, nem kell annyira bemenni az ország belsejébe, nyújt biztos megélhetést, azonkívül tekintélyes összeg megtakarítható; a terményeknek biztos piacuk van. A másik módszer, a földvétel kissé kényelmetlenebb. Ugyanis ha a tel pes olcsó földhöz akar jutni, akkor jól be kell hatolnia az ország belsejébe, esetleg pár mértföldnyire valamilyen lakott helytől, távolra a főbb közlekedési vonalaktól, ahol terményeit nehezebben értékesítheti.

Elemi csapások bizony itt is előfordulnak. A jégeső ugyan nem gyakori, de sokkal félelmetesebb a sáska, amely időnkint óriási mennyiségben lepi el a szántóföldeket, ahol nagy pusztítást visz végbe; azonban a folytonos irtás folytán ma már nem okoz oly érzékeny károkat, mint annakelőtte. Az állam által rendszeresített külön intézmény, a „Defensa Agricola“ tervszerűen pusztítja eme elősdiéket igen szép sikerrel.

A külföld.

A cowesi entrevue.

Iswolszky nyilatkozata.

Cowesből táviratozzák: Iswolszky orosz külügyminiszter s Reuter-ügynökség egy munkatársával folytatott interjuban kifejtette, hogy a kitünő viszonyoknak, amely Anglia és Oroszország között fennáll, nincs semmilyen más állam ellen irányuló éle.

A cári látogatások sorrendje mutatja, hogy az angol orosz viszony feltétlenül össze-

egyeztethető a Németország és bármely más állammal szemben való jóviszonnyal. Utunk, ugymond a miniszter, távolabbi szorosabb megegyezéshez vezet és nem látunk semmi okot véleményeltérésekre.

Ami a Perzsiára vonatkozó kielégítő megegyezést illeti, azt mondotta a miniszter, hogy ez a megegyezés más felmerülhető politikai kérdésekre is alkalmazást fog nyerni. Melegen óhajtunk a törökországi új rezsim megszilárdításához hozzájárulni és a közeli Keleten a helyzet megnyugtató kibontakozását elősegíteni.

Krétára vonatkozólag a négy védőhatalom megegyezett, hogy a status quo és a porta felségjogai épségben maradjanak. Reméljük, hogy semmi sem fog történni, ami ezeken a határvonalakon tulmegy. A Bosznia és Hercegovina annexiója miatt keletkezett válság békés uton nyert megoldást és amíg e téren valamely európai állam külön igényekkel nem lép fel, nincs okunk bonyodalmaktól tartani. Mindenesetre, ha zavarok keletkeznének, Anglia és Oroszország befolyásukat mindig ugyanabban az irányban fogják gyakorolni, nevezetesen a status quo fenntartása érdekében.

A királyi jachtklub a Victoria and Albert fedélzetén dinét adott, melyen Miklós cár és Eduard király is résztvettek. Pohárköszöntők nem hangzottak el. A diné igen kellemes hangulatban folyt le. A Standard fedélzetén az orosz cárné adott dinét, melyen az angol királyné, Zenekendorff és Nicholson nagykövetek, Iswolszky külügyminiszter és mások vettek részt. — A diné után a hajó fedélzetén fényes ünnepélyt rendeztek.

A két uralkodón kívül az orosz cárné, a walesi herceg is résztvettek az osbornei látogatáson. Az orosz cár és neje a walesi párnál teázott. Este 6 órakor tértek vissza. Miklós cár a holnapi vitorlásversenyre díjul egy serleget tüzött ki.

A melillai harcterről.

Melillából jelentik: A kabilok megtámadtak egy élelmiszert és municióval megrakott kocsit. Többen megsebesültek.

A mórok ma megtámadtak egy spanyol csapatot, mely kénytelen volt visszavonulni. A segítségükre küldött különítményt is megtámadták a mórok, de visszaverték őket. Egy spanyol lovascsapat szintén megfutamtotta a támadó kabilokat. Az ellenség közül többen el-estek.

Debrecen a múlt hóban.

A közigazgatási bizottság üléséből.

Debrecen, augusztus 5.

Debrecen város közigazgatási élete a múlt hóban minden nagyobb esemény nélkül folyt le. A havi jelentések, melyeket az előadók a közigazgatási bizottság mai ülésén előterjesztettek, mind szürke statisztikai adatokat tartalmaznak, melyekből nem tűnik ki, valami fontosabb esemény.

Az ülésen a távollevő Weszprémy Zoltán főispán helyett Kovács József polgármester elnökölt. Jelen voltak: Vecsey Imre főjegyző, dr. Magoss György t. főügyész, Bészler Károly, Király Gyula tanácsnokok, Latinovics Mihály műszaki tanácsos, Boross József városi építész, dr. Tóby Mihály kir. ügyész, dr. Tüdös Kálmán főorvos, Soproni Károly h. pénzügyigazgató, Somogyi Pál, Riekl Antal bizottsági tagok és dr. Hegedüs István jegyző, kisebb felelősségi ügyek elin-

tézése után a bizottság a múlt hóról szóló közigazgatási jelentéseket hallgatta meg, amelyeket a következőkben közlünk:

Közbiztonsági állapotok.

Kovács József polgármester a város múlt havi közbiztonsági helyzetéről a következőket jelentette:

A múlt hónapban a rendőrség letartóztatott okirathamisításért 1, lopásért, gyilkosságért 1, rendőri kihágásért büntetett 187 egyént, a városról eltoloncoltak 17, a városon keresztül toloncoltak 50, kényszerítéssel kiutasítottak 27 egyént. A rendőrfőkapitányt, mint elsőfokú iparhatóság 39 iparrendelő adott ki, amelyekért 310 korona folyt be ipariskolai célokra. Kiadtak 71 darab munkakönyvet. A katonai létszám volt: 1293 ember és 551 ló, mint közöshadseregbeli, honvédségi: 858 ember és 473 ló. Beszállítottak egy táborokot, 9 törzstisztet, 60 főtisztet és 9 legényt. A lakosságnál nyert elhelyezést a 2. honvéd huszárezred 10 tisztje, 180 legény és ló július 9—31-ig a 9. huszárezred 23 tisztje, 360 legény és ló.

Közegészség ügy.

Dr. Tüdös Kálmán főorvos a város múlt havi közegészségügyi helyzetéről a következőket jelentette: Az elmúlt hónapban a közegészségügyi viszonyok jók voltak. A halálzások csökkentek. Feltűnően sok gyermek betegedett meg bélhurutban. A ragályos betegségek közül előfordult a kanyaró 34, vörheny 5, roneselő toroklob 1, hasi-hagymáz 11, fültömrigylob 2, számarhurut 4, bárányhimlő 2, vérhas 1 és trauma 2 esetben. A gümőkór halálzása számaránya 86, a bélhuruté 204 százalék. A piacvizsgálatot rendszeresen megtartották; a legtöbb kifogás az üzleti helyiségek és eszközök tisztáltsága miatt emeltetett. — Született 258 gyermek és pedig ref. vallású 86 fiú, 96 leány, róm. kath. 25 fiú, 21 leány, gör. kath. 3 fiú, 4 leány. Elhunyt összesen 84 férfi és 102 nő; a szaporodás 72. Házasságra lépett 46 pár. Ebből ref. vallású 20 pár, róm. kath. 6, izr. 2, vegyes vallású 18 pár. A közkórház betegforgalma a következő volt: július hóra átjött 197 beteg, felvételtett júliusban 333 beteg. Kibocsátott 227, meghalt 20, július 31-én ápolás alatt maradt 233 beteg.

Adózás.

A pénzügyigazgató jelentése szerint a múlt hóban egyenes adóban befolyt 165,985 korona, hadmentességi díjban 1844 korona, bélyegjövédékben 75,371 korona, jogilletékben 53,153 korona, dohányjövédékben 179,367 korona. A miniszter 20 esetben adott fizetési halasztást.

Ki akar kiskatonalenni?

A városi tanács felhívása.

Debrecen, augusztus 5.

Budapest székesfőváros törvényhatósága által boldogemlékeztető József főherceg ur 6 es. és kir. fensége honvédfőparancsnokságának 25-ik évfordulója emlékére a m. kir. honvédség kötelékébe tartozó vagy tartozott egyének árvái vagy félérvái neveltetésére létesített alapítványi helyek közül 1909—10. tanév kezdetén az Erzsébet-leányárvaházban hét hely körül betöltés alá, mely helyekre nézve a kijelölés joga az illetőségre való tekintet nélkül 6 es. és kir. fensége honvédfőparancsnokságának 25-ik évfordulója alkalmából s annak emlékére a m. kir. honvédség árvái részére, az illetőségre való tekintet nélkül létesített alapítványi helyek közül folyó évi szeptember hó 10-én az Erzsébet leányárvaházban hét hely körül betöltés alá, amely helyekre ezenel pályázat hirdettetik.

Az árvaházba való felvétel kellékei közöl az alábbiak: Budapest székesfőváros közönsége által boldogemlékeztető József főherceg ur 6 es. és kir. fensége honvédfőparancsnokságának 25-ik évfordulója alkalmából s annak emlékére a m. kir. honvédség árvái részére, az illetőségre való tekintet nélkül létesített alapítványi helyek közül folyó évi szeptember hó 10-én az Erzsébet leányárvaházban hét hely körül betöltés alá, amely helyekre ezenel pályázat hirdettetik.

Az árvaházba való felvétel kellékei közöl az alábbiak:

a) hogy a felvételt kért gyermek tényleg a m. kir. honvédség kötelékébe tartozott vagy tartozó apának törvényes leszármazója;

b) vagyontalanság;

c) (félérváknál, akik tudniillik apátlanok vagy anyátlanok) az életben levő szülő vagyontalansága;

d) hogy az árva 6 életévét már betöltötte és hogy a 12-dik életévét még tul nem haladta;

e) hogy ép testű és elméjű, a himlőn átesett, — vagy elleje sikerrel már beoltatott.

Az árva kora és szülők elhalálása hiteles anyakönyvi kivonattal, a testi és elméleti állapot a himlőoltás és vagyontalanság közhatóságilag hitelesített orvosi és helyhatósági bizonyítvánnyal igazolandó.

A kellően felszerelt bélyegtelen kérvények, — melyekben a szülő vagy gyám neve, állása és lakhelye (város, megye, utca, posta) is felemlítendő, — a folyó évi augusztus hó 15-ig a m. kir. honvédelmi miniszterhez nyújtandók be, ahonnan Budapest székesfőváros hatóságához fognak küldetni és a kijelölési jog gyakorlása végett József főherceg ur 6 es. és kir. fenségehez fognak felterjesztetni.

Az alapítványi hely az 1909—10. tanév kezdetén lesz betöltendő és a felvétel- vagy fel nem vételről az árvák hozzátartozói Budapest székesfőváros tanácsa által hatósági uton fognak értesítettetni.

A városi tanács katonai ügyosztálya.

Irodalom, művészet.

Búcsú a nyártól.

Úgy érzem, hogy sohsem felejttem
A veled töltött szép nyarat,
Amíg csak élek, életemnek
Legdrágább emléke marad.

Jöhet az ős s téli zord fagy
S ősze borulhat a hajam,
Vígán megyek a tél elébe,
Mert volt egy édes, szép nyaram.

S ha jön a halál hideg perce,
Az sem búsit el engemet,
Rád gondolok s az édes nyárra
És ajkamon hal meg neved.

Rád gondolok és esőkjaidra
S lehunyom lágyan a szemem
S végigrezeg még egyszer, újra
Ama nyár képe lelkemen.

Fényét, hevét és lángolását
Még egyszer átálmézem,
Mielőtt lelkem befogadná
A mérhetetlen végtelen.

S örök utjára úgy repül ki
Emlékkel, fényvel gazdagon —
Úgy, mint mikor egymástól váltunk
Azon az őszi napon.

Vértessy Gyula.

A levegő meghódítása.

— Távirati tudósítások. —

Majna-Frankfurt, aug. 5.

A „Zeppelin II.” léghajó ma 4 óra 40 perckor Köln felé indult. — Limburg an der Lahnból reggel 6 óra 20 perckor feladott távirat közli, hogy a „Zeppelin II.” léghajó épen most szállt el gyors repüléssel délnyugati irányban a város felett.

Köln, augusztus 5.

Gróf Zeppelin léghajóját hét órakor reggel Nieder-Lahnstein felett látták. Éjszaki szél fu. Ezer és ezer ember szállta meg a Rajna partjait és ujjong Zeppelin-felé. A bingeni és rüdesheimi magaslatokon is ezrekre menő embertömeg állt,

de ezek már nem részesülhettek abban az élvezetben, hogy Zeppelin utazásait lássák, mert gróf Zeppelin utazással Limburg-Ems-felé röpül. A léghajó a könnyű felhőktől elbortott égboltozaton messze látszik. A léghajó a Rajna völgyén át nyugodtan és büszkén, nagy sebességgel röpül a célja felé. Zeppelin gróf megérkezését Kölnben fél 10 felé várják.

Köln, augusztus 5.

Zeppelin gróf léghajóját Kölnben kilenc órakor megpillantották, de a léghajó, mielőtt a városhoz érkezett volna, megváltoztatta előbbi irányát és Duron felé röpült. A léghajó semmiesetre se köthet ki 11 óra előtt, mert a szél nagyon erős és csak nehezen bír vele megküzdeni.

Chalons sur Marne, aug. 5.

Sommer léghajós tegnap este Fahrman féle biplánon felszállott és 2 óra 10 perccel maradt a levegőben. Benzinhány következtében kénytelen volt kikötni.

Furfangos csalók.

Szelhámosság Tisza István nevével.

A csalókat a debreceni vásáron keresik.

Debrecen, aug. 5.

A debreceni rendőrség bűnügyi osztályán ma megjelent három nagyváradai ember Schwarz Antal nagyváradai kereskedő és két alkalmazottja s a rendőrség segítségét kérték három furfangos család kéregetésére, kik Nagyváradon manipuláltak. Az ügy előzményei a következők:

Néhány héttel ezelőtt két nagyváradai ügynök három parasztagdát vitt el Schwarz Antal nagyváradai üzletébe. A parasztagdák előadták, hogy ők Tisza István gróf uradalmán a gróffal közösen birkákat nevelnek s ezeknek a gyapuját — egyelőre körülbelül — tíz métermázsát — el akarják adni. A jó vásárra ötszáz korona előleget kértek. Mivel Schwarz Antal az üzletszerző ügynököket személyesen is ismerte s Tisza István nevében a gyapjувásár becsületességére nézve garanciát látott, átadta az ötszáz koronát. A pénzről a parasztagdák nyugtát adtak s erre a nyugtára aláírták ezt a három nevet: Tóth János, Szime László, Riezy János.

A gyapjut nyolc napon belül kellett volna szállítani. A nyolc nap eltelt, de a gyapju a geszti pusztáról nem érkezett meg. Eitelt még egy hét, megint egy hét, de az árunak nyomát sem látták. Schwarz Antal ekkor gyanút fogott s a különös vásárról jelentést tett a rendőrségen. Biztosan tudta már, hogy ravasz család pumpolták meg. Eleméry Ferenc tb. rendőrfőkapitány Boit György ellenőrt bizta meg a nyomozással, a kutatás azonban nem járt eredménnyel.

Időközben Schwarz Antal egyik fia Papatmásiban járt s ott véletlenül találkozott a parasztokkal. Akkor még nem tudott arról, hogy csalókkal van dolga s így barátságosan beszélgetésbe elegyedett velük. Később, mikor a szelhámosság kiderült, értesítette a bihari csendőrséget a csalásról s kérte a gazemberek lefűléését. A csendőrségnek sikerült valamelyik kukoricaöldön elrejtve megtalálni azt a 15 zsákot, amelyet Schwarz Antal a gyapjuszállításra kiköleszített. A tettesekre azonban nem tudtak rábukkani. Annyit megállapítottak, hogy három ismert juhtolvaj követte el a csalást, akik hol ennek, hol annak a nagybirtokosnak a nevében szoktak a kereskedőktől ilyen bűnös uton pénzt szerezni. Arról is értesültek, hogy a három jómadár most a napokban a debreceni országos vásárra ment, hogy itt ismét eret vágjanak valakin.

Mivel Schwarz Antal látta, hogy a hatósági nyomozás eddig nem ért el eredményt, maga igyekezett kipuhatolni a gazembereket. Ezért hétfőn két alkalmazottjával együtt elutazott a debreceni vásárra, hogy itt nyomról-nyomra járva, a fiéket nyakon csipje. Valószínű, hogy Schwarz Antal detektív utján átszolgáltatta a rendőrségnek.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket, hogy az illető postahivataloknál az előfizetés megújítása iránt sziveskedjenek lehetőleg gyorsanintézkedni, hogy a lap küldése fönnakadást ne szenvedjen.

UJDONSÁGOK.

Bonyodalmak a Stenczinger ház körül.

Nem akarnak kiköltözni az örökösök.

Debrecen, augusztus 5.

A város tudvalevőleg úgy állapodott meg a Stenczinger örökösökkel, hogy azok 1910. május 1-ig lakhatnak a város által megvett házban. Most, amikor a szerződés aláírására került volna a sor, az örökösök azt kérték, hogy engedje meg nekik a Tanács azt, hogy 1910. május 31-ig lakhassanak az épületben sőt huzhassák a házbérből a delmeket.

A Tanács megunván a sok huzavonát, megbizta a főügyészt, hogy az örökösöket hívja fel még egyszer tulajdonjog átruházására alkalmas okmány kiadására s ha ezt nem teszik, indítsa meg eziránt a pert.

A városi tanács erélyes eljárása érthető is, helyes is. Elvégre már évek óta huzódik ez a házvételi ügy és épp itt az ideje, hogy elpusztuljon a város legszebb részéről az az ódon Stenczinger ház és kialakuljon az a gyönyörű tér, melynek szépségét majd a Kossuth szobor fogja megkoronázni.

— **Felemelt házbérek.** Tudvalevő, hogy a város a Szikszay- és Tábornoki-házat megvette. A város mint háziur a piac-utcai házban levő bálhelyiségek bérösszegét, tekintettel az általános viszonyokra, 10—15 százalékkal felemelte. A béremelésről a tanács mai ülésén terjesztett elő jelentést Vecsey főjegyző.

— **Közigazgatási bejárás.** A debrecen-füzesabonyi és a debrecen-hajdunánási vasút igazgatósága a két vonat Mester-utcai keresztezésénél csengő készülékkel ellátott sorompót akart készíttetni. A közigazgatási bejárás erre vonatkozólag augusztus 15-én délelőtt 9 órakor lesz, melyre meghívták az illetékes tényezőket, akik a nevezett napon a városháza nagytermében fognak találkozni.

— **Behívójegy nem szükséges.** A honvédelmi miniszter nevében Bolgar államtitkár ezt a rendeletet bocsátotta ki: „Kérdés merülvén fel az iránt, vajjon a fegyvergyakorlat alól való fölmentés iránt, a védtörvényi utasítás II. rész 38. §. 5. pontja (honvédségi II. rész 35. §. 5. pontja) értelmében benyújtott kérvényekhez a behívójegy is csatoltasék-e? — a cs. és kir. közös hadügyminiszterrel egyetértőleg kijelentem, hogy ezen okmány csatolása sem a külföldön, sem az itt

hon tartózkodó kérvényezőktől nem követelendő.”

— **Ló és szarvasmarha eladás.** Debrecen sz. kir. város törzsménéséből és törzsgulyájából kiselejtezt és számfeletti lovak és szarvasmarháknak nyilvános árverésen a debreceni baromvásártéren és pedig a lovaknak augusztus 8-án, a szarvasmarháknak augusztus 9-én — mindenkor délelőtt 9 órakor eladása rendeltetvén — ezen árverésre a venni szándékozók azzal hivatnak meg, hogy az eladatni rendelt jószágok előzetesen a város epreskerti telepén megtekinthetők. Debrecen sz. kir. város Tanácsának 1909. évi augusztus hó 5-ik napján tartott üléséből. Városi Tanács.

— **Léghajón a La-Manche csatornán** at a napoleoni időkben. Kevesen tudják s talán maga Blierot s Latham sem tudják határozottan, hogy már a napoleoni időkben is akadtak merész aviatikusok, akik át akartak röpülni a léghajón a La-Manche csatornán. Campenas francia mérnök volt az a bátor aviatikus, aki 1796-ban meg akarta valósítani e tervet s ügye támogatására megkérte az akkor még tábornoki rangban lévő Bonapartét is. Levelet intézett hozzá és megírta benne szándékát. Napoleon azonban válaszra sem méltatta Campenas-t, aki csekély anyagi támogatásában részesült csupán, s későbbre — jobb időkre halasztotta tervét. 1835-ben azután a londoniak akartak Londonból Párisba átléghajózni, a nagy lelkesedéssel megindult mozgalom csakhamar abbamaradt.

— **A Csillag-utcai gyilkos.** A Csillag-utcai gyilkosság ügyében megindított vizsgálatról több ízben beszámoltunk. A mai napon a vizsgálatban semmi nevezetesebb esemény nem volt. Kraft Szilád két kis árvájának kihallgatása is elmaradt. Azt is megirtuk, hogy Mitráska Demeter a gyilkos, védőt nem nevezett meg magának. A törvényszék most hivatalból rendelt ki melléje védőt és a védelem tisztevel az ügyvédi kamara utján dr. Freund Jenő ügyvédet bizta meg. Freund Jenő ma már megjelent a vizsgálóbírószágon és áttanulmányozta az iratokat.

— **Az Arany Bika Mulató,** amelynek páratlan műsorát mindenfelé, mint Debrecen egészen különleges szenzációját ismerik és dícsérik, állandóan zsufolt házakat vonzó augusztusi műsorába egész sereg kolosszális sikerű új számot iktatott be. A csodaszép Blanch Ideal valósággal csodálatba ejti a közönséget. A legjellegzetesebb keleti táncokat lejtü, oly tüzzel, oly büszkeséggel és annyi odaadással, hogy minden egyes táncmutatványa után a publikum perekeig tombol. A programm valamennyi számának volt különben az bizonyítja legjobban, hogy a Mulató asztalait már a déli órákban sietnek lefoglalni.

— **A feleséggyilkos férj.** Hetek óta le van tartóztatva a nyiregyházi ügyészség fogházában Róth Albert lövőpetrii földbirtokos, akit tudvalevőleg azzal vádol az ügyész, hogy feleségét, Weisz Irmát megmérgezte. A nyiregyházi kir. ügyész Róth Albertet gyilkossággal, Pajka Boreza és eselédársát pedig bűnpalástolással vádolja. A nyiregyházi törvényszék vádtanácsa foglalkozott ezzel az ügyvel. A vádtanács ugy találta, hogy a beszerzett bizonyítékok nem elegendők arra, hogy megállapítsák Róth Albert bűnöségét, legkevésbé pedig a eselédék bűnrészes voltát. A vádtanács ezen az alapon az ügyész vádiratát elutasította. Ebből az következnék, hogy Róth Albertet azonnal szabadlábra he-

lyezzék. Erre azonban nem került sor, mert a kir. ügyész megfelebbezte a vádtanács határozatát. Az ügy tehát a debreceni királyi ítélőtábla elé kerül s mint nyiregyházi tudósítónk írja, az iratokat további elbírálás miatt már átküldték Debrecenben. — Értésülésünk szerint a kir. tábla csak a jövő héten foglalkozik a szenzációs bűnpörrel.

— **Elgázolt leányka.** Ma délután könnyen végzetessé válható szerencsétlenség történt a Kossuth-utcán. Bagi László Vigkedvű Mihály-utca 8. szám alatti gazdálkodó kocsija elgázolta Toboltok László kocsis négy éves Drabik József nevű nevelt leánygyermekét. A kis leány súlyos sérüléseket szenvedett.

— **Dr. Benkes Móric** ügyvéd irodáját (Piac-utca 28. szám a. l. emelet) megnyitotta.

— **Magyar név.** Varovszky János debreceni lakos és kiskoru gyermekei nevüket belügyminiszteri engedéllyel Várnaira változtatta.

— **Rendőri hírek.** Szilágyi Flóra Széchényi-utca 5. szám alatti lakos ma feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, ki ezüst óráját és láncát egy észrevétlen pillanatban ellopta. A tettest keresi a rendőrség. — A múlt hó 29-én érzékenyen megkárosította két romlott leány Csósz Bálintné. Egy temetésen volt, amelyen ott voltak Salánki Ilona és Taresi Juliánna nevű leányok is, akik meglátták a zsebében 3 kor. 59 fillért tartalmazó pénztárcáját és egy észrevétlen pillanatban kilopták. Csósz Bálintnének rögtön rájuk esett a gyanuja s feljelentette őket a hajduhadházi csendőrségnél. — Karap Mihállyal és Ölveti Gáborral már sok baja volt a hajduhadházi csendőrségnek. A veszedelmes emberek rendszeresen ülték a tyuklopásokat. Kis Sándorné, Gémesi Gáborné, Balogh Józsefné és Hadházi Imréné portájára hatoltak be s mindenütt jól megdézsmáltak a baromfi állományt. A lakásukon vagy 10 tyukot és temérdek jércét és csirkét találtak, amelyekhez természetesen bűnös uton jutottak. A csendőrség feljelentette őket a debreceni királyi ügyészségnél.

— **A nap halottai.** A tegnapi nap folyamán az állami anyakönyvi hivatalban a következő haláleseteket jelentették be: Nagy Erzsébet ref. 11 kó, Kovács Róza ref. 6 hó, Rang Gyula r. kath. 13 hó, Szabó József r. kath. 3 hónapos, Varga Andrásné ref. 26 éves.

— **Az Otthon mulató.** Nagy siker mellett mutatkozott be az Otthon kávéház nyári színpadán a budapesti magyar-lengyel színtársulat. A társulat női és férfi tagjai egyaránt elsőrangú erők. Hat nő és öt férfi tag kitűnő együttes és magánszámú szórakoztatják a közönséget. Naponkint új műsor van.

— **Mentze Henrik** áruházában a legjobb minőségű fésűk, fésű készletek, fejdíszek, hajtűk, illatszerek és szappanok, olcsó szabott árak mellett kaphatók.

— **Tambura dal és tánc-társulat a Magyar király kávéházban.** A Magyar király kávéházban ma, pénteken este és a következő napok estéin a hét tagból álló első magyar tambura, zene, dal és tánc-társulat működik közre. A társulat, amely Horvát József kitűnő zenész vezetése alatt négy nő és három férfi tagból áll, igen élvezetesnek ígérkező zeneestélyeket tart és így a közönség pártfogására méltán számíthatnak.

— **Csemege akác méz.** 84° eukor tartalommal Váray József kereskedésében Piac-utca, városi új bérház.

— **Kereskedelmi** és pénzügyi könyvek, irodai felszerelések, Dávidházy Kálmán és Tsa cégnél a legszebb kivitelben kaphatók.

— **Royal kávéházban** ma és a következő napokon 36-ik Rác Laci cigánykirály teljes fővárosi zenekarával hangversenyez.

Revolveres betörő a templomban.

Feltört templomi szekrény és perselyek.

Troppautól Hajdudorogig.

Debrecen, augusztus 5.

A debreceni ügyészség foházába ma erős esendőri fedezet mellett egy vakmerő nemzetközi betörőt kísérték be. Bendasz Rudolfnak hívják a világesavargó betörőt, kinek legnagyobb pechje az, hogy miután külföldi nagyvárosok rendőrsége hiába hajszolta, most egy kis hajduvárosban, Hajdudorogon akadt a véletlen folytán horogra.

Bendasz Rudolfot akkor érték tetten, mikor a hajdudorogi római katolikus templomban betörést követett el.

A vakmerő betörő az oldal korus nyitva felejtett ablakán jutott be a templomba és a négy méter magas szószékről nyaktörő módon lecsuszva, feltörte a sekrestyét. Itt egy templomi szekrényt és két perselyt tört fel, melyekben összesen 64 koronát talált. — A pénzt zsebkendőbe kötve, éppen távozni akart, mikor a zajra figyelmes lett Veress János harangozó, ki benézett a sekrestyébe. A betörő kirántotta revolverét és ráfogta a harangozóra, ki azonban nem rettent meg, hanem felkiáltott:

— Isten, segíts!

És a betörőre vetette magát. Elszedte tőle a revolvert, a pénzt, őt magát pedig megkötözve bekísérte a dorogi csendőrségre, hol megállapították róla, hogy troppauti születésű, Galiciából került Magyarországra. Mindenütt rabolt, lopott és az így szerzett pénzből ödegett. Rengeteg betörő szerszámot, vésőt, furtot találtak nála. Mindannyi nagyon finom és modern szerszám. Találtak nála egy különös alakú vésőt, mellyel a legnehezebb vasládát is könnyedén fel lehet feszíteni. Több város rendőrsége körözteti lopás, betörés miatt. A debreceni vizsgálóbíró most a multját kutatja.

SZINHÁZ.

Gyöngyös Viktor külföldön.

Tanulmánydíjat nyert.

Debrecen, aug. 5.

A színpad világban nagy szerepe van a külső hatásnak. Ezt a külső hatást szolgálja a debreceni színháznál nagy tehetségével és művészi tudásával Gyöngyös Viktor vagy csak röviden Gyöngyös mester, a színház díszletfestője, kinek műterméből a színpadi sikernek sok külső kelléke kerül ki.

Gyöngyös mester művészetét és a festőművészet e szakában, a színpadfestésben tökéletes tudását és fejlett ízlését, most a legmagasabb helyen is méltányolják. A legjobb díszletfestőnek szánt 600 koronás állami tanulmányi ösztöndíjat ez évben Gyöngyös Viktor nyerte el. A mester szép sikeréhez mi is hozzá fűzzük gratulációnkat és jókívánatainkat.

Gyöngyös Viktor ma utazott el külföldi tanulmány útjára Három-négy hétig marad külföldön és tanulmány útjának főbb állomás helyei

Bécs-Brünn-Prága-Berlin-Hamburg és esetleg Páris. Gyöngyös Viktor a nagyobb színházak díszletfestését fogja e helyeken tanulmányozni. Szeptember elsejére visszatér Debrecenbe, hogy itt a jövő színházi szezonra külföldi tapasztalatait érvényesítse és felhasználja.

Itéletidő Margittán.

Gyújtogató villámcsapás.

Tönkrement termények.

A rekkenő forráság után mindenfelől óriási viharok híre érkezik.

Margittai tudósítónk jelentése szerint a szerdára virradó éjszaka valóságos itéletidő volt a margittai járásban. Az óriási szélvihar éjjel után kezdődött s oly erővel csapott keresztül Margitta felett, hogy az utak mentén a táviróoszlopokat kidöntötte, a vezetékeket összetépte.

A rettenetes orkán után folytonos dörgés és villámlás közben másfél óráig szakadt a zápor.

A villám lecsapott Margittán Ráksy József gazdálkodó házába. A villámcsapás felgyújtotta a ház tetőzetét s mire a lakosság a tűz oltására sietett, az egész tetőzet lángba borult s már nem sikerült a tűz terjedését megakadályozni. Az egész ház porig égett.

Még nagyobb kárt okozott a rettenetes orkán a mölki apátság Sándor tanyai uradalmában. A tanyán lecsapó villám felpörkölt az uradalom 10,00 korona értékű szénakészletét. Az óriási szénakészlet lángba borult s a dühöngő szélviharban az uradalom munkás népe tehetetlen volt a tűztűzvéssel szemben.

A félelmes szélvihar nagyon érzékeny csapást mért a gazdákra az egész járás területén. A kukorica ültetvényeket összetörte és roppant károkat okozott a gyümölcsös kertekben és a szőlő ültetvényekben.

TÁVIRATOK.

Nasztics megszökött.

A nagyszerb hazaárulók leleplezője eltűnt.

Budapest, augusztus 5. A sok botrányos epizóddal bővelkedő nagyszerb hazaárulási pör ma megint termelt egy szenzációt. Zágrábból jelentik a szenzációs hírt, hogy a nagyszerb összeesküvés leleplezője a hazaárulási pör koronatanuja, Nasztics megszökött. Eltűnését azokkal a leleplezésekkel hozzák kapcsolatba, melyeket Popovics Dusan védő a tegnapi tárgyaláson róla tett. A védő kijelentései nagyon kompromitálják Naszticsot ki valószínűleg azért tűnt el. Azt hiszik, hogy Budapestre szökött. A törvényszék azonban kerestetni fogja, mert mint tanura, a pör folyamán kihallgatására szükség van.

A spanyolok háboruja.

Budapest, augusztus 5. Madridi jelentések szerint Melillában egy katonatisztól álló csapatra, melyben ott volt a hadvezér is, a mörök lesből többszörös sortűzet adtak. Segélyesapatok a támadókat elűzték. A spanyolok vesztesége egy tiszt és tizennyolekaton.

Haverda Mariska életunt.

Szabadka, augusztus 5. Haverda Mária ma reggel öngyilkossági kísérletet akart elkövetni, de megakadályozták.

Óriási tűz.

Bécs, aug. 5. Ma hajnalban leégett Stainkó Henrik rézműgyára. Oltás közben több tüzoltó megsebesült. — A kár 200,000 korona.

Közgazdaság.**Budapesti gabonatözsde.**

(Déli zárlat.)

Budapest, augusztus 5.

Buzakinálát bőséges, vételkedv élénk. Szilárd irányzat mellett 45000 métermázsa került forgalomba változatlan áron. Egyéb gabonanemek változatlanok. Idő: borús.

Buza októberre	13:80—81
Buza áprilisra	14:00—01
Rozs októberre	9:95—96
Zab októberre	7:57—58
Tengeri júliusra	0:00—00
Tengeri augusztusra	7:70—71
Tengeri májusra	7:03—04
Repece augusztusra	13:85—14:95

Idegének Debreczenben

— augusztus 5. —

Az „Arany-Bika” szállodában. Erdős József földbirtokos Zsáka. — Vajna Ferenc földbirtokos Zsáka. — Payne Antal földbirtokos Losonc. — Kovács Akos földbirtokos Kaba. — Csapó István és fia földbirtokos Földes. — Balázs testvérek földbirtokosok Hencida. — Bleyer Mór földbirtokos Tiszaluc. — Geneszy Ferenc földbirtokos Balkány. — Máthé Gyula földbirtokos V.-Namény. — Mezey Kálmán földbirtokos Zsáka. — Balazsovits Dezső intéző Szatmár. Nagy Károly birtokos V.-Namény. — Gergely Tódor igazgató Budapest. — Dr. Ehrenreich L. ügyvéd Szatmár. — Krausz J. Sándor utazó Budapest. — Weszelszky Adolf utazó Budapest. — Villányi Nándor utazó Budapest. — Frindt F. József utazó Budapest. — Glass Gusztáv utazó Procsvita. — Frsnkl Edm. utazó Triest. — Fischhof Gyula utazó Wien. — Vincze Benő utazó Vác. — Grünfeld Adolf utazó Wien. — Dr. Seligan László ügyvéd N.-Somkut. — Szeőke Antal földbirt. Nagyvárad. — Szeőke József rendőrkapitány Nagyvárad.

A Központi szállodában: Bidasptez L. kereskedő München. — Weisz Gyula kereskedő. Székesfehérvár. — Szabó Menyhért hentes Nagykovács. — Hatasz Sándor mészáros Nagykovács. — Szondy Sándor földbirtokos Nagykovács. — Pelsőczy Béla földbirtokos Nyiregyháza. — P. Kiss József mészáros Hadház. — Ritter Péter művezető London. — Aron Ferenc gazdatiszt Mátészalka. — Freund Armin bérlő Püspökudány. — Horváth Aladár okv. gazd. Tiszapolgár. — Friedman Henrik kereskedő Balassagyarmat. — Katz Mihály földbirtokos Nyiregyháza. — Uhr Bernát utazó Bécs. — Fekete Bözsike magánzónő Marosvásárhely. — Wolker Sándor kereskedő Pragerhof. — Jankovics Marcel országgy. képviselő Ráckeve. — Lechtman Gyula gazdatiszt Gesztret. — Özv. Keller Lipótné gyárosné Miskolc. — Reinitz Izidor kereskedő Mellezdorf. — Metzger Alajos kereskedő Jöhling. — Kuchera Frigyes marhakereskedő Forshaim. — Schmidek Harri gyapjúkereskedő Litibor. — Kromer Leő szerb kinstári szállító Belgrád. — Kohen György kereskedő Niss. — Gerovecs Joun rom. hivatalnok Lisziban. — Grubecsek Pál kereskedő Zára. — Stenckesu Ján kereskedő Szófia.

A Royal-szállodában: Kaufmann L. földbirtokos Tab. — Kepes Béla kereskedő Nagyvárad. — Lefkovics Lajos magánzó Beregszász. — Klár Andor földbirtokos Nyiregyháza. — Govrik S. földbirtokos Nyirkörtvélyes. — Gábor Lajos földbirtokos Tiszacsépe. — Papp Sz. Lajos földbirtokos Csaholy. — Spitz Géza utazó Budapest. — Gyémánt S. földbirtokos Urúmhát. — Baumann József kereskedő Budapest. — Brunner Géza

utazó Budapest. — Koszak Elek földbirtokos Nagyvárad. — Hajnal Mihály földbirtokos Sáránd. — Bardon János gyáros Pozsony. — Winkler H. postamester Szigetkamara. — Heffer Gyula szalámgyáros Budapest. — Steiner Hugó földbirtokos Macs. — Lukács Endre utazó Szeged. — Morvai János adótitst Ungvár. — Dr. Heidelberg T. gyáros Budapest. — Tamási Károly földbirtokos Tittel. — Malatinszky Gy. földbirtokos Gajdobra. — Seidler Max kereskedő Hegy- és F.-Hegy.

Az „URANUS” mai műsora.

Fényes előadások az Uranusban. Az Uranus igazgatósága minden alkalommal fényes bizonyítékát adja annak, hogy a legnagyobb áldozatoktól sem riad vissza, csak-hogy közönségének azért a csekély belépő díjért kellemes szórakozást nyújtson.

Pár nappal előbb fejezték be vendégszereplésüket Miss Luggini szép mutatványai akrobata kecskéivel; majd az általános közkedvelt The Revell's komikus nyújtó tornászok mulattatták pompásan a közönséget. Ma megint egy nagyobb szerű új műsor keretében, mely 7 szebbnél-szebb számból áll, 8-ik számnak egy híres bűvész-tanárt szerződtetett, ki gazdag elite műsorával, csodás, itt még nem látott mutatványaival pompásan fogja szórakoztatni a közönséget. Magában ez az egy szám megéri, hogy a közönség azért a csekély belépő díjért elmenjen az Uranusba hol a legnemesebben, legkellemesebben szórakozzon napi teendői után.

A valóban fényes előadás másora, melyet tegnap is teljesen telt ház előtt mutattak be s ma a bűvész elite előadásával még fényesebb lesz, a következő:

1. **Naranostermelés Palesztinában.** (Természeti fölvetel.)
2. **Leánykérés a távol nyugaton.** (Érdekes életkép. Gyönyörű természeti részletek.)
3. **Az orvosnál.** (Igen mulatságos.)
4. **Zergevadászat.** (Sportkép.)
5. **Első szerelem.** (Színes kép. Dráma.)
6. **Szerencsét hozó galyak.** (Kitűnő bohózat.)
7. **Az ágyu gyártása.** (Ismeretterjesztő természeti fölvetel.)
8. **Bűvész előadás.** (Ismeretterjesztő, itt még nem látott mutatványok.) Továbbá egy 11 éves csodagyermek előadása.

Az előadás pontban fél 9 órakor kezdődik.

Helyárak mint rendesen. Kedvezményes árú jegyek érvényesek.

Önmaga ellen vét, ki e pompás elite műsort még nem nézi.

REGÉNY CSARNOK.**A nagy rejtély.**

— Folytatás. —

Ha valaha oly kegyes lenne, hogy ismét találkoznai akarjon velem, hadd legyen az oly harmadik személy jelenlétében, kit saját belátása szerint választ magának kísérőül és védőül. Ezt megérdemlem, ennek alávetem magamat; várni fogok, míg az idő irántami haragját lecsillapította. Minden, amit most kérek, az: — legyen szabad remélnem! — Mondja Arielnek: „Megbocsájtok neki s valamikor ismét megengedem, hogy lásson”. Ariel meg fog emlékezni e szavakra, kedvemért. Ha izenet nélkül küldi őt haza, — engemet az örültek házába küld. Kérdezze őt, ha nekem nem hisz.

Miserrimus Dexter*. Bevégeztem a saját ságos levelet és Arielre néz'em.

Előttem állt, szeméit a földre szögezve s a kezében tartott nehéz járó botot oda nyújtotta nekem.

! Vegye a botot, — voltak az első szavak, melyeket hozzám intézett.

— Minek? Mit csináljak vele? — kérdezem.

Kissé küzdött nehezen működő eszével s gondolatait lassan szavakba önté

— Ön haragszik az urra, — mondá. — Eressze ki rajtam a haragját. Itt a bot, Üssön.

— Megverjem! — kiáltám.

— Hátam széles, — mondá a szegény teremtes. — Nem csinállok lármát. Eltűnök. Mondom, fogja a botot! Ne bántsa őt. Verje ki magát a hátamon. Üssön hát!

Durván a kezembe erőltette a botot s megfordult, aaktalan vállait felém fordítva s az ütletet várva. Iszonyu, de egyuttal megindító volt őt így látni. Könyv toltult szemembe Szeliden és türelmesen észre igyekeztem téríteni szegényt. Mindhiába! agyában most csak egy eszme volt, ura büntetését magára véhetni.

— Ne bántsa őt, — ismételte folyvást. — Üssön engem.

— Mit ért ez alatt, hogy ne bántsam őt? — kérdezem.

Megakartta magyarázni, de nem talált szavakat. Mimikával, mint ahogy vad ember magyarázott volna valamit, mutatta, mit ért ezalatt.

A tűzhöz lépdelve, a kandalló előtti szőnyegre guggolt és iszonyu, öntudatlan bámulással nézte a tüzet. Azután feje fölött kétségbeesetten tördeite kezeit, lassan előre s hátra hajlongva és folyvást a tűzre bámulva.

— Így ül ő, — mondá, egyszerre beszédre fakadva. — Órákig s órákig így ül ő! Nem figyel senkire. Sir, ön miatt sir!

A kép, mit uráról élembe tárt, emlékemben felidézte a Dexter egészségi állapotáról irt értesítést s az orvos őszinte intését, melylyel a jövőben őt feayeg-jő veszélyre figyelmezteti Dexter barátait. Még ha Arielnek ellent is tudtam volna állni, engednem kellett volna azon titkos félelemnek, mely e szomorú következmények sejtelmében megszállta lelkemet.

— Ne tegye ezt! — kiáltottam.

Ariel még mindig feje fölött tördelt kezekkel a tűzre bámult és előre s hátra hajlongott, „urát” utánozva

— Kérem, keljen fel! Már nem haragszom rá. Megbocsájtok neki.

Térdeim s kezeim állva, felemelkedett, erőltetett figyelemmel arcomba bámulva. Ezen helyzetben inkább kutyához, mint emberi lényhez hasonlóan szokta kérélmét ismételni, ha oly szavakat, melyek érdekelték, emlékébe akart vésni.

— Mondja még egyszer!

Megtettem. Nem volt meglepődve.

— Mondja ugy, amint a levélben áll, — folytató. — Mondjn ugy, amint az ur mondta nekem.

(Folyt. köv.)

MEGLEPŐ SZINTE CSODALATOS GYÓGYEREDMÉNYEKA

APTAMÁSI

LITHIUM-GYÓGYVIZ-

zel gyomor, vese, hólyag és belbántalmahnál valamin asthma, bronchiale, köszvény és húgysavas diathesis eseteiben.

Debreczenben kapható:
KONTSEK GÉZA
fűszer és csemege kereskedésében
DEBRECZEN, Kossuth-utca.

A
BORSOS-féle
HAJSZESZ a
legjobb hajnövesztő és haj-
ápoló szer. **Hatása bámulat-**
os. Megszünteti a hajhullást, a
hajvégek megtöredezését. NŐT-
TETI A HAJÁT és nem változ-
tatja annak színét. — Kapható:
Mihalovits Jenő
gyógyszertárában
DEBRECZEN.

Szőlő és bortermé-
lők figyelmébe!

Báró Györffy Miklós

hordógyárosnál

Nap-u. 4. sz.

Elsőrendű minőségű hordók 25 lite-
restől 20 hektóliterig állandó nagy
raktára, továbbá zsiroshordók, javi-
tásokat gyorsan és pontosan esz-
közlők. Kivánatra megjelenek

Donogán és Somossy
Debreczen,
Kistemplom-bazár.

Mosó kelme ujdonságok!!
Zefir, Batist, Ottomán-
vászon, Kreton, Voile
de laine
óriási raktára!!

A cséplés kezdetén

ajánlok: gépolajzókat, tömitéseket,

I. rendű gépsziját.

buzaminőség mérő és egyéb mér-
legeket, általában minden gépészeti
cikket

Sesztina Lajos

vaskereskedése DEBRECEN
Piac-utca 23. szám alatt.

Szőlőtulajdonosok gyári árban szerezhetik meg a legjobb rendszerű
francia Gyöngyharmat és Győzőpermetezőt, továbbá
a gumitömlőnek tartósabb s a permetezőhöz szükséges sárgaréz
csigatekeres tömlőt, egyedüli helyi elárusítónál

MÁTHÉI JÁNOS

vizvezetési, légszesz és épület bádogos-vállalatánál
Műhely és iroda: Debreczen, Darabos-utca 54.

Telephon 321—692.

Üzlet: Egyház-tér 5. sz. Nagytemplom mellett.

Felvállalja a legmodernebb fürdő berendezések elkészítését, angol
closetek csatornázását és minden e szakmába vágó épület és mű-
bádogos munkát jótállás mellett. Javítás jótállás mellett ingyen és
csak az anyag árát számítom fel. Állandóan nagy raktár. 29

Legrégibb épületüvegezési és képkeretezési vállalata

Blattner Gyula

Telefon 468. sz.

Főtér 69., Megyeházzal szemben.

Alapított 1801.

Építkezések beálltával ajánlja magát új és ó épületek, kirakatok
beüvegezésére, melyekhez állandóan nagy raktárt tartok minden-
nemű üvegtáblákból.

Gyors és pontos kiszolgálás,
jutányos árak. Költségvetések
kivánatra díjtalanul. Állandó
nagy raktár mindennemű kész
ablakokban, ugyancsak képkeretekben, stb.

Nyári idényre

olcsó árakon ajánl

Angol Jefirt, francia Batiztot, fehér és színes
ruhavásznat

mosó és gyapju Dalaint bordu-
ros mosó árut hazai gyártmányu **fehérneműeket,**
kartonokat férfi és női keztüket és harisnyákat, Siffon vászon és asztal-
neműket nyári takarót és paplanokat.

Napernyők minden árban.

SZÉPE LAJOS

női divatüzlete DEBRECEN, Kossuth-utca 6. sz.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér.

Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, kérjük azonban a szükséges postabélyeget. Apróhirdetéseket postautalvánnyal is lehet föladni, a szelvényen a szöveg könnyen elfér. Apróhirdetéseket a kiadóhivatal felvesz d. e. 8-1-ig és d. u. 2-8-ig gróf Dégenfeld-tér 2. sz. I. emelet, a folyosón az első ajtó.

Minden ok

amellett szól, hogy vegye igénybe a „Debreczen“ apróhirdetéseit, mert

- Ha állást keres — ott talál.
- Ha lakást keres — ott talál.
- Ha alkalmazást keres — ott talál.
- Ha társat keres — ott talál.
- Ha oktatást keres — ott talál.
- Ha butort keres — ott talál.
- Ha hangszert keres — ott talál.

Szóval bármire is szüksége van, ott megtalálhatja, ha pedig eladni akar valamit, ott eladhatja.

Levelezés.

Levele van a kiadóban és a hivatalos órák alatt átvehetik: „Otthon-szanatorium“, „D. I.“, „Palikám“ jeligére.

Disztíngvált polgári családból származó, 26 esztendő nővérem, ki kellő intelligenciával rendelkezik, 1000 korona hozománnyal és 1200 koronát érő kelengyével, férjhez adnám. Megfelelő ajánlatot a kiadóhivatal „Jövő“ jeligével továbbít.

Föltétlen tisztességes és művelt urileány előkelő földbirtokos ismeretséget keresi. Teljes című leveleket „Aphrodite“ jeligével a kiadóhivatal továbbít.

J. . . a. Nem tudom, hogy mi történt veled, már harmadszor jelzem e lapban és eddig semmi hír, talán beteg vagy? Egy levelet kaptam a Bikába, erre a címre írhat, de, kérlek, azonnal írj. Kálmán.

Magas, 25 éves, nem nagyon szép, de jó megjelenésű leány oly műveitlenné, tisztességes férfi ideális barátságára vágyik, aki végtelen unott, borongós kedélyét némileg felvidíthatná. Kaland teljesen kizárva. Csak magasabb, 30 év körüli, független, szerény igényű, keresztény, jobb iparosok irjanak „Göröngyös utak“ jeligére. Poste-restante, főposta.

Ajánlat.

Aromás és zamatos pörkölt kávék kaphatók Félégyházynál. Villanyüzemű kávé pörköldje a kirakatban Piac- és Miklós-utca sarkon. 6

Izlésos virágcsokrok a legszebb kivitelben Paczelt Jánosnál készülnek.

Épület és műlakatos munkát gyorsan és pontosan készít Juhász István Kazinczy-utca 2.

A csépléshez szükséges gépszijak I. rendű minőségben Sesztina Lajosnál kaphatók.

Uraktól levett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rósenberg Béni Debreczen Bádogos-u. 1. 15

Használt és új boros hordók minden nagyságban eladók, Péterfia 76. sz.

Szépe Lajos uri-divat üzletében Kossuth-utca 6. napernyők minden árban.

Mosókélme ujdonságok óriási raktára Donogán és Somossynál.

Pall-pali-palikám, kapható Csáthy Ferencnél zongorára 1 kor. 80 fill.

Blatner Gyulánál főtér, megyeházzal szemben, képek keretezése a leggyorsabban készülnek.

Több kitűnő írógép, alig használtak eladó 200 koronáért és feljebb, cím a kiadóban.

Használjon „**ODOL**“ szájvizet, minden gyógyszerárban kapható.

Borsos-féle hajszesz kapható Mihalovits Jenő gyógyszerárban.

Kereslet.

Árva leány, feltétlenül tisztességes, azonnali alkalmazást és igazi otthont nyerhet — mint mindenek — keresztényen — családnál. Cím a kiadóban.

Ögyes elárusító kerestetik egy Degenfeld-téri hentessátorba, azonnali felvételre. Cím a kiadóban.

Előkelő helybéli üzletbe pénztárnok kisasszony felvétetik szeptember 1-ére. Jó írással bírók és könyvelésben jártas előnyben részesül. Cím a kiadóban.

Házmesteri állást keresek megfelelő fizetés és lakással. Cím a kiadóhivatalban.

Négy középiskolát végzett fiú tanulónak felvétetik, Csáthy Ferenc könyvkereskedésébe.

Jókarban levő használt kerékpárt keresek készpénzért. Cím a kiadóban.

Eladás.

Egy kávémérés kifőzdével együtt más vállalat miatt eladó. Cím: Bádogos-u. 2.

Érmelléki hegyi bor, nagymennyiségben eladó. Csapó-u. 27.

Bihar-Diószegen közel a vasúthoz, 6 hold bőtermő szőlő teljes berendezéssel, pince és egyéb mellékkel eladó, bővebb felvilágosítás lapunk kiadóhivatalában.

Boros hordók minden nagyságban báró Györfly Miklósnál kaphatók Nap-u. 14.

KOVALD PÉTER ÉS FIA

cs. és kir. szabadalm. kelme és szőrme-festő, vegytisztító és gőzmosó-gyár BUDAPEST, VII., Szövetség-utca 37.

Megbízói kényelmét szem előtt tartva elhatározta, hogy minden tekintélyes vidéki városban képviselőt létesít és ezáltal módot nyújt a nagyérdemű közönségnek arra, hogy cégét — a csomagolás és postaköltségek mellőzésével — közvetlenül felkereshesse **SCHWARZ R. Debreczen Dégenfeld-tér 8. szám** vette át a képviselőt és a gyár rendes áraiban vállalja az uri-, női- és gyermeköltönyök, diszít és butorszövetek, függönyök, kézimunkák, szőnyegek, csipke és végárak, szőrmék stb.ik vegytisztítását és festését. **Ugyszintén ágytollak tisztítását és fehérneműek mosását is.** A nagyérdemű közönséget biztosítva kifogástalan munkájáról és mindenkor méltányos áráiról, szíves jóindulatába és figyelmébe ajánlja a képviselőt és számos megbízást kér a

Kovald Péter és Fia cég.

Nyomatott Debreczen szab. kir. város könyvnyomda-vállalatánál.

VÁSZONÁRU

fehérneműek, valamint siffonok és paplanlepedő vásznak, virágos és csikos csinvattok, damaszt étkező- és aszur kávé terítőek, damaszt- és frottir törülközők, törölkendők és nankingok, valamint kész női fehérneműek és paplanok

legolcsóbbszabottárban.

Nőruha divatvásznakból mintákat kívánatra készséggel küldünk.

Szabó Lajos Fiai

divat- vászon- és szőnyeg-raktára

Debreczen, Rózsa-u. 1.

Alapított 1842. évben.

Villamos világítást

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, malmok, gáz ak, kastélyok saját üzemi berendezéseket, dynamo-motor szellőztető, telefon, szobacsengő berendezéseket helyben és vidéken a legnagyobb szakértelemmel szavatosság mellett

Fazekas Imre

készít DEBRECZEN, Plac-u. 77. Telefon 567. Eredeti Dr. Just Wolfram lámpa gyári raktára. Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Alapítva 1887-ben.

Juhász István

épület és műlakatos

Kazinczy-utca 2. sz.

Elvállal minden e szakmába vágó munkákat, u. m. épület, sirkerítések, vasszerkezeti munkákat stb. a legjutányosabb árban. — Gyors és pontos kiszolgálás.

Villamos világítást,

telefonok, villamos esengők berendezését, javítását, évi jókarban tartását, ugy helyben, mint vidéken legjobb anyaggal, legolcsóbban eszközöl

Földvári L.

Debreceni első elektrotechnikai gyár és villamos-szerelési vállalat. — Csillárok, ivlámpák, villamos motorok, szellőztetők, dinamok állandó nagy választékban. Raktáron tartom a legjobb gyártmányú Wolfram és Osmium égőket.